

Gegevens betreffende
den bezettingstijd
in 1945

10 februari 1947.

Aan den Heer G.A. Bontekoe
te OOSTERWOLDE (Fr.)

In antwoord op Uw circulaire dd. 24 januari j.l. deel ik U het volgende mede.
In 1945 zijn in deze gemeente geen razzia's uitgevoerd.
Ook in dit jaar hadden geen beschietingen plaats van schepen.

Wel is dit het geval geweest in 1942, waarbij op 7 Dec. 1942 de Landbouwer J. Stock uit Sleen bij het afleveren van aardappelen in de Verlengde Hoogeveensche Vaart nabij Holsloot het leven verloor en op 29 Nov. 1944 waarbij de schipper J. Oldenkamp uit Nieuw-Amsterdam met 2 kleine kinderen is verdronken.

In den namiddag van 8 december 1944 werd door de ondergrondse een duiker in het Drostendiep onder het genoemde kanaal dusdanig beschadigd door gedeeltelijke opblazing, dat daardoor ± 100 H.A. land maandenlang onder water heeft gestaan, terwijl tengevolg hiervan ± 175 H.A. land schade heeft geleden.

Bombardementen hadden in dit verslagjaar niet plaats.

Een beschieting vond nog plaats op Paaschmaandag 2 April 1945 te Erm, waarbij volgens verklaringen het doelwit was een auto waarin gezeten Seys Inquart. Deze auto is niet getroffen, echter is tengevolge van deze beschieting afgebrand de boerderij van T. Kunstman en werd de zoon van deze landbouwer gewond, waarna hem een been moest worden geamputeerd.

Op 5 nov. 1944 kwam ten Noord Oosten van het dorp Sleen neer een projectiel, dat bij een nader ingesteld onderzoek bleek te zijn een V-I. Den anderen dag is door een speciaal aangerukt commando deze tot ontploffing gebracht, waardoor in het dorp Sleen en in Noord-Sleen eenige materiële schade werd aangericht, Hoewel men het projectiel heeft omringd door een muur van 200 stroopakken.

In 1944 en 1945 werden enkele arrestaties verricht in de gemeente waarbij de volgende personen betrokken waren en waarvan met een kruisje gemerkte niet zijn teruggekeerd:

Groen, Anna Wilhelmina, wonende te Schoonoord,	x
Hazekamp, Jacob Egge,	“ “ x
Hazekamp, Marinus,	“ “ x
Eising, Geert	“ “ x
van Tellingen, Hermannus,	“ “ x
Weggen, Grietinus	“ “ x
Zwinderman, Jans,	“ Sleen x
Kortwijk, Oege,	“ Veenoord x
Aardema, Jacob	“ Veenoord;
Aardema, Mindert,	“ “

Bos, Pieter,	wonende te	De Kiel;
Bouwes, Roelof,	“	Schoonoord;
Brand, Johannes,	“	Veenoord;
Hoving, Pieter,	“	De Kiel;
Kruimink, Jan,	“	Veenoord;
Kuipers, Lute,	“	Schoonoord;
de Lange, Martinus Harm,	“	“
Meijer, Johannes,	“	Noord-Sleen;
Pesman, Berend,	“	Schoonoord;
Stadman, Klaas,	“	“
Tinge, Hendrik,	“	“
Tjaden, Evert Cornelis,	“	Noord-Sleen;
Versluis, Arie,	“	Schoonoord;
Vos, Jacob,	“	Sleen;
Warmels, Arend Seine,	“	Schoonoord.

In deze gemeente zijn in de nacht van 7 april 1945 geen parachutisten neergeworpen. Wel ten Noorden van Schoonoord in de andere gemeenten zijn zij neergekomen en hebben daar bij de bevrijding van die omgeving daadwerkelijk meegeholpen. Daarbij hebben 3 Fransche en 2 Poolse parachutisten het leven gelaten-waarschijnlijk door de Duitschers krijgsgevangen gemaakt en daarna gefusilleerd. Zij zijn ter aarde besteld op de algemene begraafplaats te Sleen, naast 16 gesneuvelde geallieerde vliegers, die in 1943 alhier zijn begraven.

Op 8 April 1945 werden door de Duitschers te Schoonoord doodgeschoten Frederik Klaassens en zijn zoon Jantinus Klaassens, beiden wonende te Schoonloo, gemeente Rolde.

De terechtstelling vond plaats wegens het verstrekken van voeding aan geallieerde parachutisten.

Op 9 april werd in de Staatsbosschen te Noorden van Schoonoord, Klaas Schepers wonende te Schoonoord, doodgeschoten. Vermoedelijk is dit ook door de Duitschers geschied.

Eveneens hebben de Duitschers op 9 april uit vernielzucht voor het café van de Wed. Trip een hoeveelheid munitie op de openbare weg tot springen gebracht, tengevolge waarvan dit café later moest worden afgebroken en aan vele andere perceelen materiële schade werd aangebracht.

Ook hebben de Duitschers nog getracht met behulp van de Russische krijgsgevangenen primitieve versterkingen aan te leggen nabij Holsloot in deze gemeente, doch tengevolge van de komst van de geallieerden uit de richting Coevorden-Dalen hebben zij dit plan niet ten uitvoer kunnen brengen.

Ten aanzien van de bevrijding kan ik U mededeelen dat die voor de hoofdplaats Sleen plaats vond op 10 april 1945, des namiddags te 2.50 uur.

Een drietal tanks kwam op dat tijdstip uit de richting Noord-Sleen het dorp binnenrijden, nadat reeds den geheelen dag het geraas was gehoord van de tanks die via Oosterhesselen, richting Zweeloo en Westerbork trokken. Ook waren zij reeds dien morgen via Erm naar de richting Noord-Barge getrokken.

Den anderen dag had te Erm nog een ongeval plaats, doordat een geallieerd vliegtuig op de te Erm gelegerde Poolsche troepen schoot. Een tweetal militairen werd daarbij gewond. Dit Feit was te wijten aan het onklaar zijn van de radio-installatie op den grond, waardoor geen contact met het vliegtuig kon worden verkregen.

De tanks welke de bevrijding brachten in Sleen waren bemand met Poolsche militairen, hetgeen eenige verwondering verwekte toen een ingezetene van Sleen de eerste bevrijders in het Engelsch toesprak en in het Duitsch – de taal die men meende niet meer te zullen spreken – bedankt werd.

De N.S.B. trad vanzelfsprekend dien dag in functie en nam intrek in enkele lokalen van het gemeentehuis.

Des avonds werd de N.S.B.-burgemeester P. ten Hoorn in arrest gesteld en overgebracht naar de openbare lagere school te Sleen.

Des 's-avonds ± half acht ben ik zelf uit mijn onderduikgemeente weer teruggekomen.

Primitieve concentratiegelegenheden voor het onderbrengen van N.S.B.-ers werden gemaakt in de openbare lagere school en de bijzondere lagere school te Sleen, in een schuurruimte alsmede in een tent staande op de ijsbaan en in café Hoekman te Sleen.

Deze gelegenheden waren zeer bezet, hetgeen een gevolg was van het feit, dat ten tijde van de bevrijding in deze gemeente veel geëvacueerden en personen afkomstig van de Lünerborgerheide aanwezig waren, Als noodgevangenis was tevens nog ingericht de openbare lagere school te Schoonoord.

De gevangenen die niet in vrijheid werden gesteld zijn tijdens het bestaan van de B.S. overgebracht naar het kamp Westerbork en enkele naar het kamp te Zweeloo.

De B.S. zelf heeft opgehouden te bestaan in de maand Juli 1945.

De burgemeester van Sleen,